

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 534/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Júliusom Brichtom, Grösslingová 6 – 8, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 129/2011 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDACTED], na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 129/2011 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Žilina p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 129/2011 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Žilina p o v i n n ý zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Žilina je p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], trovy právneho zastúpenia v sume 390,50 € (slovom tristodevät'desiat eur a päťdesiat centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Júliusa Brichtu, Grösslingová 6 – 8, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

K namietanému porušeniu základného práva

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 534/2018-17 z 15. novembra 2018 prijal na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 129/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. S'ťažovateľka v s'ťažnosti uviedla, že ako žalobkyňa podala 1. októbra 2010 na okresnom súde návrh na začatie konania proti žalovanému [REDAKOVANÉ] o zaplatenie sumy 3 282,24 € s príslušenstvom. Konanie bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 8 Ro 236/2010, neskôr pod sp. zn. 8 C 129/2011. Dňa 9. decembra 2010 vydal okresný súd platobný rozkaz, ktorý bol zrušený uznesením z 25. mája 2011 z dôvodu, že ho nebolo možné doručiť žalovanému do vlastných rúk. Prvé a dosiaľ jediné pojednávanie sa konalo 25. júna 2012 a bolo odročené bez otvorenia pojednávania na neurčito pre účely „doplňenia súčinnosti“. Vo veci dosiaľ nebolo rozhodnuté a ani sa nekonalo žiadne ďalšie pojednávanie.

3. Vzhľadom na nečinnosť súdu v uvedenom konaní sp. zn. 8 C 129/2011 sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu listom z 2. októbra 2014 žiadala o nariadenie ďalšieho termínu pojednávania. Keďže napriek tomu neboli zo strany okresného súdu vykonané žiadne úkony, sťažovateľka 28. júla 2017 zaslala predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní. Podpredseda okresného súdu listom zo 16. augusta 2017 uznal sťažnosť na prietahy za opodstatnenú a uviedol, že konanie je od 22. októbra 2012 poznačené nečinnosťou súdu. V predmetnom liste bolo tiež uvedené, že proti sudcovi bol podaný disciplinárny návrh pre neplnenie si povinností sudcu, a následne sa podpredseda okresného súdu vyjadril k prideleniu veci inému sudcovi.

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v napadnutom konaní porušil v záhlaví tohto rozhodnutia označené práva, aby prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov a zaplatiť sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 6 000 €, ako aj náhradu trov konania.

5. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. 1 SprS 374/2018 z 22. januára 2019 (ďalej len „vyjadrenie okresného súdu“), v ktorom súhlasil s upustením od ústneho pojednávania v prejednávanej veci podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov [teraz obdobne § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. S ohľadom na vecnú stránku ústavnej sťažnosti okresný súd poukázal na chronologický prehľad úkonov v napadnutom konaní, ktorý sa zhoduje s tvrdeniami sťažovateľky v ústavnej sťažnosti.

6. K vyjadreniu okresného súdu zaujala stanovisko sťažovateľka mailom doručeným ústavnému súdu 14. februára 2019 (ďalej len „stanovisko k vyjadreniu okresného súdu“), v ktorom súhlasila s upustením od ústneho pojednávania v prejednávanej veci podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov a k vecnej stránke ústavnej sťažnosti sa z dôvodu, že okresný súd uznal porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, nevyjadrovala.

7. Ústavný súd si výzvou z 24. septembra 2018 vyžiadal spis okresného súdu vedený pod sp. zn. 8 C 129/2011 a zistil, že chronológia úkonov v spise sa zhoduje s tvrdeniami sťažovateľky v ústavnej sťažnosti.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

(i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

15. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, pri ktorej sťažovateľka je žalobkyňou v konaní o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom, ústavný súd konštatuje, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva a dĺžka napadnutého konania nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovávanej veci.

16. Ďalším kritériom, ktoré ústavný súd posudzoval, bolo správanie účastníkov konania. Ústavný súd konštatuje, že pri preskúmaní spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovateľka v napadnutom konaní prispela k zbytočným priet'ahom, čo potvrdil aj okresný súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti. Naopak, okresný súd až na výnimku vydania platobného rozkazu a uskutočnenia jedného pojednávania ostal v napadnutom konaní nečinný.

17. Vzhľadom na to, že napadnuté konanie sa vedie od roku 2010 a dosiaľ vo veci nebolo právoplatne rozhodnuté, v napadnutom konaní nebolo potrebné osobitne hodnotiť jednotlivé procesné úkony. Stav prejednávanej veci ústavný súd považuje už len na základe dĺžky jeho trvania a nenáročnosti na rozhodnutie za nezlučiteľný s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy.

18. Vychádzajúc z týchto skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

K prikázaniu vo veci konať a priznaniu primeraného finančného zadosťučinenia

19. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

20. Pretože vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončená, ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov.

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

22. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

23. Sťažovateľka požiadala o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 6 000 €, čo odôvodnila predovšetkým celkovou dĺžkou napadnutého konania a stavom právnej neistoty spojeným s nemožnosťou domôcť sa žalovaného nároku.

24. Vzhľadom na výšku žalovaného nároku (3 282,24 € s príslušenstvom), ktorá je z predostretých tvrdení v posudzovanom prípade určujúcou význam sporu pre sťažovateľku (sťažovateľka žaluje nárok z bežnej obchodnej činnosti a iné rozhodujúce okolnosti determinujúce dôležitosť sporu pre sťažovateľku v ústavnej sťažnosti neuvádza), a vzhľadom na to, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04), ústavný súd považuje priznanie sumy 2 500 € pre sťažovateľku za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde.

25. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

K trovám konania

26. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

27. Ústavný súd podľa § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľke náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 153,50 € vrátane dvoch režijných paušálov v hodnote po 9,21 €. Náhradu za stanovisko k vyjadreniu okresného súdu ústavný súd sťažovateľke nepriznal, pretože jeho obsah neprispel k bližšiemu objasneniu posudzovanej veci. Právny zástupca sťažovateľky je uvedený v zozname daňových subjektov registrovaných pre daň z pridanej hodnoty, preto bola uvedená suma zvýšená o daň

z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia boli preto priznané v celkovej sume 390,50 €.

28. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

29. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu